

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

29 iulie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Penal al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte

Nadejda Toma,

Judecători

Iurie Diaconu, Victor Boico,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare, împotriva deciziei Curții de Apel Cahul din 15 februarie 2022, declarate de succesorul părții vătămate, Carastoianov Anatoli, de avocatul Ahmedov Ruslan în numele inculpatului

Meradji Grigori XXXXXX.

<i>instanța de fond:</i>	<i>Termenul de examinare,</i> 25.03.2021 - 22.06.2021,
<i>instanța de apel:</i>	05.08.2021 - 15.02.2022,
<i>instanța de recurs:</i>	13.06.2022 - 29.07.2022.

Asupra recursurilor menționate, Colegiul Penal,

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Comrat din 22 iunie 2021, cauza fiind examinată conform prescripțiilor din art. 364¹ Cod de procedură penală, Meradji Grigori a fost condamnat în baza art. 264 alin. (4) Cod penal la 3 ani închisoare, cu anularea dreptului de conduce mijloace de transport.

În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei închisorii i-a fost suspendată condiționat, pentru o perioadă de probațiune de 3 ani.

De la inculpat s-au încasat în beneficiul statului cheltuielile judiciare în sumă de 10.736,43 lei.

2. Instanța de fond a constatat că pe 22 septembrie 2019, în jurul orei 04.30 inculpatul Meradji Grigori, nerespectând prevederile pct. 14 lit. a), pct. 45 alin. (1) lit. a), b), d) ale Regulamentului circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13.05.2009, a condus automobilul „Citroen Berlingo”, n.î. XXXXXXXX , în stare de ebrietate alcoolică, deplasându-se pe traseul R-36, Tvardița-Ceadâr-Lunga, spre mun. Ceadâr-Lunga, nu a luat în considerație situația rutieră, starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; manifestând neatenție,

a pierdut controlul asupra volanului, s-a răsturnat și a derapat de pe carosabil în șanț și s-a tamponat într-un copac, în rezultatul căruia pasagerului Carastoianov Dmitri, i-au fost cauzate leziuni corporale sub formă de traumă cerebrală închisă, traume contondente a cutiei toracice și abdomenului, însoțite de hematoame subdurale în regiunea temporo-parietala în dreapta în volum de 70 ml., hematoame subarahnoidian în ambele emisfere ale creierului, depistarea sângelui în ventriculul creierului, hemoragii în cavitatea pleurală și în cavitatea abdominală, ce au cauzat șoc hemoragic și traumatic, care sunt periculoase pentru viață, de la care ultimul a decedat.

Instanța a reținut că inculpatul a recunoscut fapta indicată în rechizitoriu și probele administrate în cadrul urmăririi penale, solicitând examinarea cauzei în procedură simplificată.

Astfel, instanța i-a încadrat acțiunile în baza art. 264 alin. (4) Cod penal conform indicilor: încălcarea regulilor de securitate a circulației mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a provocat din imprudență decesul unei persoane, săvârșită în stare de ebrietate.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de faptul că inculpatul a comis o infracțiune gravă, care se pedepsește cu închisoare de la 4 la 8 ani, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport, că beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă cu închisoare, conform art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, că nu are antecedente penale și nu a fost sancționat contravențional, se caracterizează satisfăcător de primărie și pozitiv de inspectoratul de poliție, nu se află la evidența medicului narcolog și psihiatru, că succesorul părții vătămate nu are pretenții materiale și morale față de el, ca circumstanțe atenuante fiind reținute căința sinceră și solicitarea examinării cauzei în procedură simplificată, că lipsesc circumstanțe agravante, concluzionând ca fiind oportună aplicarea în privința acestuia a pedepsei cu închisoare, cu suspendarea condiționată a executării ei în temeiul art. 90 Cod penal, deoarece corectarea și reeducarea inculpatului este posibilă fără izolare de societate, iar aplicarea pedepsei cu muncă neremunerată nu va duce la atingerea scopului legii penale și va fi un exemplu negativ pentru alte persoane predispuse la comiterea infracțiunilor.

3. Procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, oficiul Ceadâr-Lunga, Bratan Liudmila, a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului să-i fie aplicată pedeapsa de 4 ani închisoare, cu executare.

Apelanta a invocat că la aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, instanța de fond nu a ținut cont de faptul că în urma acțiunilor inculpatului, care era în stare de ebrietate, a decedat o persoană în vârstă de 18 ani.

Potrivit art. 90 alin. (1) Cod penal, instanța de judecată este obligată să indice în hotărâre motivele condamnării cu suspendarea condiționată a executării pedepsei.

Pe lângă motivele care au servit temei pentru stabilirea pedepsei principale, instanța de fond trebuia să motiveze suplimentar, din care considerente a concluzionat că nu este rațional ca inculpatul să execute real termenul de pedeapsă stabilit. Or, sentința instanței de fond nu conține argumente întemeiate în baza cărora instanța a ajuns la concluzia că corectarea inculpatului este posibilă fără izolare de

societate, precum și din care considerente a concluzionat că nu este rațional ca acesta să execute real termenul de pedeapsă stabilit.

Totodată, potrivit Hotărârea Plenului CSJ nr. 8 din 11.11.2013, Cu privire la unele chestiuni ce vizează individualizarea pedepsei penale, instanțele urmează să asigure aplicarea măsurilor aspre de pedeapsă față de persoanele adulte care au săvârșit infracțiuni grave, deosebit de grave și excepțional de grave. Iar aplicarea unei pedepse prea blânde inculpatului pentru comiterea infracțiunii incriminate nu va duce la atingerea scopului pedepsei penale, care poate fi atins doar prin aplicarea unei pedepse mai aspre.

Astfel, soluția instanței de fond privind aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal în privința inculpatului este prea blândă și nu va asigura scopul pedepsei penale pedepsei penale sub aspectul, prevenirii săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea lui, cât și a altor persoane, precum și de corectare și reeducare a acestuia.

4. Potrivit deciziei Curții de Apel Cahul din 15 februarie 2022, apelul a fost admis, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre.

Lui Meradji Grigori, recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 264 alin. (4) Cod penal, i-a fost aplicată pedeapsa de 3 ani închisoare, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport, cu executare în penitenciar de tip deschis, începând din 15.02.2022, cu includerea perioadei reținerii și arestării la domiciliu de la 22.09.2019 până la 17.10.2019.

În rest, sentința a fost menținută.

Instanța de apel a reținut că, instanța de fond nemotivat a aplicat inculpatului prevederile art. 90 alin. (1) Cod penal.

Ori, chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei autorului.

Pedeapsa aplicată vinovatului trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii și pedepsei penale, prevăzute la art. 61 Cod penal, iar termenul de pedeapsă urmează a fi stabilit în dependență de circumstanțele atenuante și agravante, prevăzute de art. 76-77 Cod penal.

Potrivit art.75 alin. (1) Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă, în limitele fixate și în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului Penal, la stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei, care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Astfel, la stabilirea pedepsei, instanța de apel a ținut cont de prevederile art.7, 61, 75 Cod penal, că inculpatul a comis o infracțiune gravă, care se pedepsește cu închisoare de la 4 la 8 ani, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport, limitele noi prin aplicarea art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală constituind închisoare de la 2 ani și 8 luni la 5 ani și 5 luni, că anterior nu a fost tras la penală și contravențională, se caracterizează satisfăcător, nu se află la evidența medicului narcolog sau psihiatru, că a comis infracțiunea în stare de ebrietate, în urma căreia a survenit decesul unei persoane, concluzionând că corectarea și reeducarea acestuia

este posibilă doar prin izolarea de societate, stabilindu-i pedeapsă cu închisoare pe un termen de 3 ani, cu executare în penitenciar de tip deschis, cu aplicarea pedepsei complementare - anularea dreptului de a conduce mijloace de transport, or, este imposibil de a păstra acest drept al inculpatului în contextul în care acesta a comis fapta prevăzută de art. 264 alin. (4) Cod penal.

Instanța a statuat că, prin urmare, s-a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează ori atenuează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, de condițiile de viață ale familiei acestuia, precum și de scopul pedepsei penale, consfințit la art. 61 alin. (2) Cod penal, restabilirea echității sociale, corectarea și resocializarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane.

5. Succesorul părții vătămate, Carastoianov Anatoli, declară recurs ordinar, în care solicită casarea deciziei menționate și menținerea sentinței instanței de fond.

Recurentul indică că cu inculpatul sunt verișori, iar fiul lui, decedat în rezultatul accidentului rutier, este nepotul inculpatului.

În aceste circumstanțe, încă în cadrul urmăririi penale și-a expus poziția față de cele întâmplate, or, realizează că copilul său a decedat, și nu este dispus să-și piardă și verișorul, accidentul rutier nefiind comis intenționat de către inculpat.

În drept, recursul este întemeiat pe art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală.

5.1. Declară recurs ordinar și avocatul Ahmedov Ruslan, în numele inculpatului, în care solicită casarea deciziei menționate și menținerea sentinței instanței de fond.

Recurentul invocă că, toate circumstanțele invocate de instanța de apel nu sunt raportate în niciun fel la persoana inculpatului, nefiind clar care anume au fost puse la baza deciziei adoptate.

Survenirea decesului părții vătămate în urma accidentului rutier, precum și săvârșirea infracțiunii în stare de ebrietate constituie elemente calificative ale infracțiunii prevăzute la art. 264 alin. (4) Cod penal, și nu este clar dacă aceste circumstanțe au fost considerate de instanța de apel ca agravante sau nu, or, este ilegală reținerea acestor împrejurări și ca circumstanțe agravante.

În decizie nu este indicat care circumstanțe au fost apreciate ca fiind atenuante și care – agravante.

Apărarea nu a fost auzită de instanța de apel, deoarece decizia nu conține motivele pe care se întemeiază și nici un argument în baza căruia instanța consideră că poziția apărării este neîntemeiată.

În drept, recursul este întemeiat pe art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul Penal concluzionează că acestea urmează a fi declarate inadmisibile din următoarele considerente.

În primul rând, potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept

comise de această instanță, inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Însă, în corespundere cu art. 420 alin. (4) Cod de procedură penală, persoana care nu a folosit apelul poate ataca cu recurs doar decizia instanței de apel prin care i s-a înrăutățit situația. Iar, conform art. 427 alin. (2) Cod de procedură penală, în recurs pot fi invocate doar acele temeuri care au fost indicate și în apel.

Totodată, conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, se pronunță doar în limitele temeiurilor invocate în recurs. Potrivit art. 429 alin. (1) Cod de procedură penală, recursul trebuie să fie motivat. În corespundere cu art. 430 alin. (5) Cod de procedură penală, cererea de recurs trebuie să conțină indicarea temeiurilor prevăzute în art. 427 și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens.

Sub acest aspect se reține că, motivele specificate în recursul ordinar al succesului părții vătămate, nu au fost invocate și în apel, ori, ultimul nu a folosit în genere această cale de atac, lipsește cu desăvârșire în recurs și argumentarea privind eventuala înrăutățire a situației sale prin decizia contestată (*pct. 3.-5. din decizie*).

Rezultă, că recursul menționat nu îndeplinește cerințele legale de formă și conținut, iar instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursul ordinar al succesului părții vătămate cu circumstanțe în fapt și în drept, care l-ar justifica, și să se expună, apoi, asupra unor temeuri neargumentate legal de recurent (*pct. 5. din decizie*).

Ori, potrivit art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta nu îndeplinește cerințele de formă și de conținut.

Prin urmare, odată ce recursul succesului părții vătămate nu îndeplinește cerințele legale de formă și de conținut, acesta urmează a fi declarat inadmisibil.

În al doilea rând, potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar al avocatului Ahmedov R., în care nici nu sunt indicate concrete erori de drept și clar definite (*pct. 5.I. din decizie*), se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârii atacate, inclusiv cele reproduse în pct. 4., din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanța de apel, legal și întemeiat a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei în latura pedepsei aplicate inculpatului, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, ținând corect cont de prevederile art. 7, 61, 75, 90 alin. (1) Cod

penal, art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, conform căror la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea penală. Pedepsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. Inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare. Dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvârșite din imprudență, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea *poate* dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, *indicând numai de cât în hotărâre motivele* condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei.

În consecutivitatea enunțată, instanța de apel just a concluzionat că în cazul în care inculpatul a recunoscut vina și s-a căit, solicitând examinarea cauzei în procedura prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, nu are antecedente penale, dar a comis o infracțiune gravă, în stare de ebrietate, care se pedepsește în exclusivitate cu închisoare de la 4 la 8 ani, soldată cu decesul părții vătămate, în sentință lipsind motivarea obligatorie a aplicării prevederilor art. 90 alin. (1) Cod penal (*pct. 2. din decizie*), suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii stabilite inculpatului de prima instanță, reprezintă o soluție de pedeapsă penală prea blândă, inequitabilă, inadecvată și disproporțională în raport cu gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite și a scopului pedepsei penale sub aspectul restabilirii echității sociale, corectării ultimilor, prevenirii săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea lui, cât și a altor persoane.

Prin urmare, pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatului în corespundere cu prevederile legale, fiind una echitabilă și proporțională în raport cu gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, cât și a scopului pedepsei penale sub aspectul restabilirii echității sociale, corectării inculpatului, prevenirii săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea lui, cât și a altor persoane (*pct. 4. din decizie*).

Pe lângă aceasta, recursul avocatului, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5.I. din prezenta decizie, este întemeiat doar pe critica modului în care instanța de apel a apreciat probele și circumstanțele cauzei în latura pedepsei aplicate inculpatului.

Însă, pornind de la relevanțele art. 90 alin. (1) Cod penal, art. 27, 101 alin. (2) și (3), 414 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală, instanța *poate* dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, judecătorul

apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanței de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea probelor și circumstanțelor cauzei în latura pedepsei penale în alt sens decât cel pe care îl propune apărarea este o competență și prerogativă legală a acestei instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recursul nominalizat, în latura individualizării pedepsei, au constituit deja obiect de examinare în instanța de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 4., 5.1. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor pricinii care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița c. Moldovei*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de avocat, că hotărârea atacată cuprind motivele pe care se întemeiază soluția, că s-au aplicat inculpatului pedepse individualizate conform prevederilor legale, și că acest recurs ordinar este vădit neîntemeiat.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Prin urmare, odată ce este vădit neîntemeiat, recursul declarat de avocatul Ahmedov R. urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 1), 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul Penal,

d e c i d e:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de succesorul părții vătămate, Carastoianov Anatoli, împotriva deciziei Curții de Apel Cahul din 15 februarie 2022, în privința inculpatului Meradji Grigori XXXXXX, pe motiv că nu îndeplinește cerințele de formă și de conținut.

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Ahmedov Ruslan, împotriva deciziei Curții de Apel Cahul din 15 februarie 2022, în privința inculpatului Meradji Grigori XXXXXX, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, fiind pronunțată integral la 26 august 2022.

Președinte

Nadejda Toma

Judecători

Iurie Diaconu

Victor Boico